

VEGGEDYR - EN UBUDEN GJEST

Innledning

Folkehelseinstituttet i samarbeid med NHO Reiseliv og utvalgte hoteller har gjennomført et prosjekt med mål om å utvikle gode rutiner som skal forebygge og begrense veggedyrproblemer, samt rutiner knyttet til håndtering og bekjemping av veggedyr dersom problemet oppstår.

Rapporten er skrevet med henblikk på hotelldrift, men informasjon og grunnleggende rutiner vil også være relevant for andre overnattingssteder som campinghytter, herberger, cruiseskip, oljeplattformer, brakkerigger og lignende.

Rutinene tar praktiske hensyn i forhold til daglig drift og bygger på forskningsbasert kunnskap tilgjengelig våren 2015. Man kan forvente at rutinene bør oppdateres fortløpende når ny bekjempingsmetodikk utvikles eller ny kunnskap blir tilgjengelig.

Denne folderen er et utdrag av rapporten. Hele rapporten i tillegg til rutineforslag finner du på våre nettsider www.nhoreiseliv.no/hms

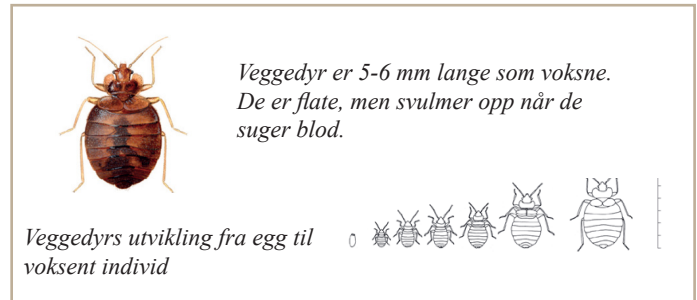
NHO Reiseliv
Oslo, april 2015

(Ill.: FHI, NHO)

Hva er veggedyr?

Veggedyr er et problem for reiselivsbransjen der de invaderer hoteller, turisthytter, campinghytter, rorbuer, herberger, turistbåter og andre transportmidler. De spres med folks bagasje, og det er derfor vanskelig å forhindre at de kommer inn på overnattingsteder med gjester. Det er svært viktig at veggedyrangrep oppdages tidlig, fordi dette forenkler bekjempelsen. Det er krevende å bli kvitt veggedyr, og vedvarende problemer kan gi overnattingsbedriften et dårlig rykte. Man må derfor ta skadedyret på alvor og ha **driftsrutiner som systematisk og effektivt** håndterer veggedyr.

Veggedyr er blodsugende insekter med flat, oval og brunrød kropp. Voksne dyr er 5-6 mm lange, mens nyfødte individer er ca. 1 mm. Om dagen gjemmer de seg i sprekker i senger, møbler, gulv, vegger o.l., men om natten kommer de frem fra gjemmestedene sine for å suge blod av mennesker.

Hvordan oppleves veggedyr?

Veggedyr stikker på bar hud, ikke gjennom klær. Ofte får man en rad med stikk ved siden av hverandre. Selve sticket er smertefritt, men reaksjonen i etterkant varierer fra person til person. Noen merker lite eller ingenting, mens andre får større utslett som klør intenst. Reaksjonen kan komme med en gang eller opptil en uke etter bittet. Veggedyr overfører ikke sykdommer via bitt, men å bo i rom med veggedyr oppleves som ubehagelig.

Hvordan får man veggedyr?

I de fleste tilfeller kommer veggedyr til et overnattingssted via gjester. Dyrene kryper gjerne inn i kofferter, bager eller sekker, og følger med fra ett overnattingssted til det neste. Jo flere gjester et overnattingssted har, desto større er sjansen for å få veggedyr. Veggedyr kan også spre seg ved å vandre mellom rom.

Voksent veggedyr som suger blod og reaksjoner på bitt.

Hvordan finne veggedyr?

Klarer man tidlig å oppdage at det er veggedyr i et rom, vil bekjempelsen bli mye enklere enn om insektene får tid til å etablere seg og bli mange. Veggedyr etterlater spor i form av ekskrementflekker, blodflekker, larvehuder og døde dyr som relativt enkelt kan oppdages hvis de ansatte vet hva de skal se etter. Renholdspersonalet må derfor læres opp til å gjenkjenne veggedyrsporene. Ved funn eller mistanke om angrep må man ha tydelige rutiner for rapportering til nærmeste overordnede. Det må sørges for fullstendig undersøkelse av rommet for å fastslå om det er veggedyr til stede eller ikke. Er man i tvil bør en profesjonell skadedyrbekjemper tilkalles for hjelp til inspeksjonen.

Utover de raske observasjonene knyttet til daglig renhold må det regelmessig gjennomføres en grundigere undersøkelse av rommene. En god praksis vil være å gjennomføre slike inspeksjoner minimum én gang per kvartal. Dette bør kobles til andre rutiner og/eller systematiske vedlikeholdstiltak. Da vil veggedyrinspeksjonens hyppighet sikres og også dokumenteres.

Hva bør gjøres dersom en gjest klager på veggedyr?

Ved mistanke om veggedyr vil en gjest henvende seg til resepsjonen. Overnattingsstedet må da ha rutiner for håndtering av slike situasjoner. Dette vil sikre en profesjonell behandling av gjesten og samtidig redusere faren for spredning av problemet. Disse rutinene tilpasses lokalt, men må omfatte følgende:

- Tilby gjesten et nytt rom.
- Håndtere gjestens bagasje slik at man ikke overfører veggedyr til nytt rom, overnattingssted eller hjem til gjesten.
- Informere gjesten om hva veggedyr faktisk er og hvilke rutiner for forebygging og håndtering man følger.
- Umiddelbart sette i gang grundig inspeksjon av problemrommet og tilstøtende rom. Dersom dyr finnes, må rommene stenges og behandling gjennomføres før de igjen kan tas i bruk.

Hvordan bli kvitt veggedyr?

Veggedyrbekjemping på overnattingssteder bør utføres av et profesjonelt skadedyrfirma. På Folkehelseinstituttets nettsider finnes generelle anbefalinger rundt kjøp av slike tjenester. Grundighet er nøkkelen til suksess. Bekjemping av veggedyr gjennomføres mest effektivt ved å kombinere flere metoder, ikke kun ved bruk av insektmidler, og man må sørge for å forhindre eventuell spredning mellom rom.

Man må samarbeide tett med skadedyrfirmaet og forsikre seg om følgende:

- Alle aktuelle rom inspiseres grundig for å avdekke veggedyrenes skjulesteder.
- Bekjempingstiltakene tilpasses de lokale forholdene og flere metoder benyttes for å angripe veggedyrene.
- Bekjempingstiltakene tar hensyn til spredningsfare og reduserer sannsynligheten for lokal overføring av veggedyr mellom rom.
- Antallet mulige gjemmesteder for veggedyr minimeres ved at unødige gjenstander fjernes fra rommet og sprekker tettes.
- Rom med veggedyr stenges til skadedyrfirmaet går god for at veggedyrene er utryddet.

Utforming av rom

Utformingen av rom kan ha stor betydning for bekjemping av veggedyr. Det bør være færrest mulig gjemmesteder på rommene. Tetting av små åpninger samt reduksjon av antall gjenstander som hodegjerde, puter og pyntegjenstander vil forenkle inspeksjon og bekjemping.

Panel, tepper og annet dekke på vegger og gulv kan gi veggedyr gode gjemmesteder og vanskeliggjøre bekjempelser. Det kan være nødvendig å fjerne dette under en bekjempelse. Spesielt viktig er det å redusere mulige gjemmesteder nær senger. Senger som er lette å inspisere vil også være fordelaktig. Spesiellagede madrassstrekk mot veggedyr vil kunne omslutte hele rammemadrasser og på den måten redusere antallet skjulesteder i sengen. På hotellrom vil det være hensiktsmessig med koffertstativ plassert i god avstand fra sengen for å minimere risikoen for at veggedyr kommer inn i koffertene og bager.

Spesialutstyr

Det finnes en del utstyr som vil lette håndteringen av veggedyrproblemer og effektivt bidra til forebygging. Spesielt er det viktig med godt lys under inspeksjon og også muligheten til raskt å kunne håndtere gjesters bagasje hvis veggedyr oppdages.

Veiledninger

Representanter fra hoteller, NHO Reisliv samt Folkehelseinstituttet (FHI) har i samarbeid utarbeidet veiledninger og rutiner for forebygging og bekjemping av veggedyr. Det er også laget rutiner for hvordan man best kan håndtere og hjelpe sine gjester dersom forekomst av veggedyr oppstår. Du finner mer informasjon og hjelpemidler på våre nettsider www.nhoreisliv.no/hms/

Se også:

Folkehelseinstituttet

www.fhi.no/skadedyr

Skadedyrtelefonen +47 21 07 77 00

(man-fre kl 13.00-14.00)

NHO
REISELIV

NHO Reiseliv
Postboks 5465 Majorstuen
0305 OSLO
Telefon 23 08 86 20
Internett: www.nhoreiseliv.no